

Голокост: жертви Бабиного Яру та інших місць трагедії в Україні

Окупанти увійшли до Києва 19 вересня 1941 року. 27-28 вересня на стінах будинків з'явилося оголошення: «Наказується всім жидам міста Києва і околиць зібратися в понеділок дня 29 вересня 1941 року...Хто не підпорядкується цьому розпорядженню, буде розстріляний».

...Нескінченна процесія простяглася вздовж вулиці Мельникова. На роздоріжжі з нинішньою вулицею Дорогожицькою, майже біля воріт єврейського кладовища, було розміщено оповиті колючим дротом протитанкові "їжаки". Тих, хто потрапляв за дріт, назад уже не випускали. Далі у людей забирали документи й речі, наказували роздягатися, вишикували шеренгами на схилах яру й поливали смертоносним свинцем. Після розправи з черговою "партією" знаходили і добивали поранених. Аби заглушити крики приречених, голосно грала музика, а над яром безперервно кружляв літак.

За даними айнзацгрупи "Ц" (спеціального загону німецької поліції, СД і СС) зазначалося, що впродовж 29 і 30 вересня було вбито 33771 особу (і ця кількість розстріляних не включає дітей до трьох років, яких теж розстрілювали впродовж цих двох днів, але не рахували). Одночасно з "вирішенням єврейського питання" в Києві так само вчинили і з ромами, знищивши тільки в перші дні масових розстрілів п'ять циганських таборів. Загалом за період окупації за різними оцінками тут було знищено від 70 до 200 тисяч людей (найчастіше в різних документах значиться 100 тисяч).

Небагатьом приреченим на смерть пощастило вирватися з яру (з Бабиного Яру врятувалося лише 29 людей). Серед врятованих була й тридцятирічна актриса Київського театру Юного глядача Діна Миронівна Пронічева (Діна Миронівна Вассерман (1911- 1977)). Ось уривок з її свідчення: «Перед очима моїми людей роздягали, били, вони істерично сміялися, мабуть, божеволіли, ставали за кілька хвилин сивими. Немовлят виривали в матерів і кидали вгору через якусь піщану стіну, усіх голих шикували по двітри людини та вели на якесь узвишся до піщаної стіни, у якій були прорізи. Туди люди входили й не поверталися».

Під час Голокосту було вбито 90% єврейських дітей, а це складало близько 1,5 млн. осіб. Беззахисні діти, особливо малюки, ставали першими жертвами. Їх забирали у батьків, змушували до непосильної праці, проводили експерименти, вчиняли наругу над дівчатками. У Полтаві та Лубнах дітей труїли цукерками, в Аннополі, що біля Славути на Хмельниччині, 300 вихованців єврейського дитячого будинку живими вкинули до колодязя.

Із судового свідчення Августа Хефнера, лейтенанта СС із зондеркоманди 4А про вбивство дев'яноста єврейських дітей у Білій Церкві: «Я увійшов у ліс. Солдати вермахту вже викопали могилу. Дітей везли туди на тракторі. Їх поставили на край могили: коли українці почали в них стріляти, діти падали туди. Поранені теж падали у яму. Це видовище я не забуду до кінця свого життя. Особливо мені запам'яталася маленька дівчинка, яка взяла мене за руку. Потім її теж застрелили».